

УДК 656.025.2

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТАРИФІВ НА ПОСЛУГИ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ У ТАКСІ

Студ. К.І. Занозовська, гр. БЮ2-13

Науковий керівник доц. Н.В. Бугас

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета та завдання. Метою дослідження є розкриття особливостей формування тарифів на послуги перевезення пасажирів у таксі по Києву. Для досягнення поставленої мети визначено наступне **завдання**: дослідити тарифні системи існуючих конкурентоспроможних фірм з надання послуги перевезення у таксі по місту Києву.

Об'єктом дослідження є процес формування тарифів на послуги перевезення пасажирів у таксі.

Методи та засоби дослідження. Вивчення літературних джерел, узагальнення та абстрагування отриманих даних.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Проаналізовано та встановлено основні види тарифів на послуги пасажирського перевезення у таксі.

Результати дослідження. Таксі – громадський транспорт, зазвичай автомобіль, який використовується для перевезення пасажирів в будь-яку зазначену точку з оплатою проїзду машини по лічильнику – таксометром. Таксисти координують свої дії з диспетчером таксопарку, який може передавати водіям відомості про замовлення по радіозв'язку, або за допомогою телефону [1].

Важливою ланкою таксі-бізнесу є існування спеціальних диспетчерських служб, які організують процес роботи приватних таксистів і надають їм різні замовлення. Принцип організації цієї діяльності не надто складний. Кількість зароблених грошей безпосередньо залежить від точності і своєчасності інформації. Завдання диспетчерів і полягає у відборі цієї інформації [1].

Сильні сторони служби таксі: доставка в будь-яку частину міста; доставка в будь-який час; найкоротші терміни доставки; цілодобовий графік роботи.

Слабкі сторони служби таксі: висока вартість послуг; низька пасажиромісткість; можливість відмови в обслуговуванні в зв'язку з відсутністю вільних машин; велика чисельність “нелегалів” [3].

На сьогоднішній день існує безліч фірм, які надають послугу перевезення пасажирів. У Києві більше сотні таксі, що надають цю послугу, але найбільш конкурентоспроможні наведені у табл. 1.

Тарифи на послуги з перевезення пасажирів у таксі визначаються відповідно до розрахованої планової собівартості послуг із застосуванням необхідного для функціонування та розвитку перевізника розміру прибутку за формулою [3]:

$$T = (S + \Pi) / K,$$

де T – тарифи на 1 км. проїзду в таксі;

S – планова собівартість 1 км. пробігу таксі;

Π – плановий прибуток на 1 км. пробігу таксі.

У табл. 2 наведені дані про тарифи на перевезення найбільш конкурентоспроможних фірм таксі за 2015-2017 рр.

Як бачимо, ціни значно підвищились порівняно з 2015 роком. До цього призвело насамперед збільшення ціни на бензин та газ.

Регулювання тарифів на послуги перевезення пасажирів здійснюється відповідно Наказу №1175 «Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту» [2].

Таблиця 1 - Порівняння тарифних систем конкурентоспроможних таксі міста Києві

Назва	Тариф	Послуга
ОнТаксі – онлайн замовлення	min. 30 за 3 км+ 3.5 грн\км	Кондиціонер, таксометр, корпоративне таксі
Ірбіс	min. 33 за 4 км+ 4.5 грн\км	Трансфер, кондиціонер, корпоративне таксі, вантажні перевезення
Авангард	min. 30 за 4 км+ 4 грн\км	Трансфер, жінка водій, авто-няня, корпоративне таксі
Експрес	min. 50 за 3 км+ 5 грн\км	Кондиціонер, водій жінка, евакуатор, авто-няня, вантажні перевезення
Джокер	min. 25 за 5 км+ 2.8 грн\км	Таксометр, перевезення тварин, англомовний водій, корпоративне таксі, авто для курців
Улюблене	min. 30 за 3 км+ 4.5 грн\км	Водій жінка, авто для курців
ПродВіват	min. 35 за 4 км+ 4.3 грн\км	Кондиціонер, перевезення тварин, корпоративне таксі
Авалон	min. 30 за 5 км+ 4 грн\км	Таксометр, перевезення тварин, англомовний водій, авто для курців
Місто	min. 30 за 4 км+ 4 грн\км	Корпоративне таксі, авто для курців

Таблиця 2 - Порівняльна характеристика тарифів на таксі у 2015-2017 р.р.

Назви фірми	Тарифи на перевезення за 2015 рік	Тарифи на перевезення за 2017 рік
ОнТаксі – онлайн замовлення	min. 20 за 3 км+ 2.5 грн\км	min. 30 за 3 км+ 3.5 грн\км
Ірбіс	min. 21 за 4 км+ 3.5 грн\км	min. 33 за 4 км+ 4.5 грн\км
Авангард	min. 17 за 4 км+ 2.5 грн\км	min. 30 за 4 км+ 4 грн\км
Експрес	min. 27 за 3 км+ 3 грн\км	min. 50 за 3 км+ 5 грн\км
Джокер	min. 17 за 5 км+ 1.6 грн\км	min. 25 за 5 км+ 2.8 грн\км

Ціни на проїзд у таксі встановлюються і регулюються самою фірмою, тобто притаманний вільний тариф, який якнайкраще підходить для неї. Серед служб таксі існує велика конкуренція. І одним із способів перемогти в боротьбі за клієнта є зниження цін [2].

Дослідження показали, що у даний час застосовують такі тарифи на послуги пасажирського перевезення у таксі:

- вільний – тариф на послуги, який встановлюється перевізником самостійно за згодою сторін, за винятком тих послуг, на які встановлені регульовані тарифи;
- регульований – тариф на послуги, який відповідно до законодавства встановлюється органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування [2].

Висновки. Послуги з перевезення пасажирів у таксі та легковими автомобілями на замовлення визначається за методикою розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту. Вона є обов'язковою для застосування під час встановлення регульованого тарифу органами виконавчої влади та місцевого самоврядування на послуги пасажирського автомобільного транспорту і носить рекомендаційний характер під час формування вільних тарифів на ці послуги.

Ключові слова. Таксі, тариф, перевезення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Яновський П. О. Пасажирські перевезення / П. О. Яновський . – Київ.: НАУ, 2012. – с. 436.
2. Наказ №1175 «Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1146-09>.
3. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pidruchniki.com>.